

Ellen Marie Wiseman

Viață care i s-a dat

Traducere din engleză de
Ana Dragomirescu

Capitolul 1

Lilly

Iulie 1931

*Ferma de cai de la conacul Blackwood
Dobbin's Corner, New York*

Lilly Blackwood, în vîrstă de nouă ani, stătea parcă pentru a mia oară în dreptul lucarnei din podul conacului Blackwood, dorindu-și ca geamul să se deschidă, astfel încât să poată simți miroslul de afară. A doua zi, urma să fie aniversarea ei și nu-și putea imagina un cadou mai frumos. Sigur, la întoarcerea din Pennsylvania, tati avea să-i aducă o rochie nouă și o altă carte, dar mai devreme plouase, iar ea voia să știe dacă aerul din exterior era altfel decât cel dinăuntru. Se întreba dacă picăturile de ploaie făceau ca totul să pară moale și răcoros, ca atunci când se spăla cu buretele. Sau afară o fi fost cald și lipicios, ca în cameră? O rugase de sute de ori pe mama să schimbe fereastra, s-o facă să se deschidă, și să scoată gratile răscuite din exterior, astfel încât să-i fie mai ușor să se uite pe geam, dar, ca de obicei, mama nici nu voise să audă. Dacă

ar fi știut că, atunci când ea era la biserică, tati o lăsa pe Lilly să se joace într-o altă parte a podului, el ar fi avut mari necazuri. Mult mai mari decât avusese pentru că o învățase să citească și îi dăruise o pisică atunci când împlinise trei ani. Fetița oftă, își luă telescopul de pe pervaz și îl duse la ochi. Măcar era vară și nu trebuia să curețe gheata de pe geam.

Tati numea acea parte a zilei asfințit, iar lumea de afară părea vopsită în doar două culori: verde și albastru. Șirul de pini aflat în spatele grajdului, dincolo de câmpurile pe care se jucau caii, semăna cu pâsla pe care Lilly o folosea, ca să-și învelească păpușile. Umbrele pătrundeau peste tot, întunecându-se de la un minut la altul.

Fetița își trebuia să intre în grabă în pădurea peste marginea pădurii, căutând căprioara pe care o zărise cu o zi în urmă. Văzu salcia cea strâmbă. Văzu bolovanul de lângă tufa care iarna se făcea roșie. Văzu bușteanul sfărâmat de lângă gardul din piatră. Văzu... Se opri și își întoarse telescopul înapoi spre gard. Dincolo de pădure, în apropierea șinelor de tren ce străbateau pajiștea îndepărtată, ceva părea schimbat. Lilly își luă telescopul de la ochi, clipe, apoi se uită din nou prin el și scoase un sunet de uimire. Aerul îi scârțâi în piept, aşa cum se întâmpla ori de câte ori era entuziasmata sau supărată.

Un șirag de luminițe albastre, roșii, galbene și verzi (ca acelea pe care tati i le așeza deasupra patului, de Crăciun) atârnă pe acoperișul unei căsoaie făcute parcă, din pânză. Mai multe luminițe încunjurau alte case, care aduceau cu niște fantome mici și grase. Lilly nu reușea să distingă cuvintele, dar existau și niște panouri, cu literele luminate de becuri colorate. În vîrful unor stâlpi înalte fluturau steaguri, iar pe șinele de tren pluteau un lanț de

lumini galbene, pătrate. Semănuau cu ferestrele unui tren oprit. Un tren foarte lung.

Lilly își lăsa jos telescopul, așteptă până când plămâni încetară să-i mai ţiuere, apoi se duse la raftul cu cărți și își luă din el volumul cu poze preferat. Îl răsfoi până când găsi ceea ce căuta: un desen colorat, înfățișând un cort vărgat, încunjurat de căruțe, cai, elefanți și clovni. Se repezi înapoi la geam pentru a compara forma cortului din carte cu cea a căsoaiei strălucitoare din spatele copacilor.

Nu se înșelase.

Era un circ.

Și îl putea vedea!

În mod normal, Lilly nu vedea de la fereastra ei decât cai, câmpuri și pe tati lucrând împreună cu ajutorul lui la gardurile albe, ori la grajdul galben. Uneori, o zărea pe mama mergând prin iarba înspre grajd, cu părul ei lung și blond atârnându-i pe spate ca un văl. Alteori, veneau camionete care opreau pe aleea din dreptul grajdului, iar atunci ajutorul tatei urca sau cobora caii din remorci ori descărca saci și baloturi de fân. Odată, intraseră pe alei doi oameni îmbrăcați în haine lăbărtate (tati îi numise *haimanale*) și ajutorul ieșise din grajd cu o pușcă. Dacă fetița avea noroc, surprindea câte o căprioară ieșind din pădure, niște ratoni zbughind-o pe lângă gard, către hambarul cu nutreț, sau un tren gonind pe șine. Iar dacă își lipea urechea de fereastră, auzea răzbătând prin geam pufăitul locomotivei ori ţuieratul fluierului.

Dar acum, de la fereastra ei, vedea un circ. Unul cât se poate de adevărat! Pentru prima oară în viața ei, Lilly vedea ceva nou, și nu într-o carte cu poze. Era bucuroasă, dar și puțin supărată pe ea însăși. Dacă n-ar fi citit toată

după-amiaza, ar fi putut să vadă trenul oprind, pentru a descărca. Ar fi putut să se uite cum se înalță corturile și ar fi zărit elefanți, zebre și clovni. Acum era prea întuneric, ca să mai vadă altceva, în afara de lumini.

Puse cartea jos și începu să numere scândurile din jurul ferestrei. Uneori, număratul o făcea să se simtă mai bine. *Una, două, trei, patru, cinci.* Degeaba. Nu reușea să nu se mai gândească la tot ce ratase. Își lipi urechea de geam. Poate că avea să audă strigătele maestrului de manej sau muzica de la circ. Nu auzi decât aerul scârțâind în propriul piept și inima care-i bătea cu putere.

Pe pervaz, Abby, pisica ei, se trezi și clipi. Lilly își puse brațul împrejurul trupului ei brâzdat de dungi portocalii și o trase mai aproape, îngropându-și nasul în blâniță moale. Abby era cea mai bună prietenă a ei și cea mai isteată pisică din lume. Putea să se salte pe picioarele din spate, ca să ofere pupici, și să-și ridice laba din față, ca să dea noroc. Ba chiar sărea pe patul lui Lilly și cobora, fix când i se cerea.

— Pun pariu că mama o să meargă la circ, zise Lilly. Ea nu trebuie să-și facă griji că o să sperie lumea.

Pisica se puse pe tors.

Cum ar fi să văd un elefant în carne și oase? se întrebă Lilly. *Cum ar fi să-i ating pielea zhârcită și să mă uit în ochii lui mari, căprui?* *Cum ar fi să urc pe spinarea unui cal alb cu roz dintr-un carusel? Sau să umblu printre oameni, mâncând alune și vată de zahăr?* *Cum ar fi să văd un leu adevarat făcându-și numărul?*

De când se știa, erau nopți în care, după ce stingea lumina, stătea cuibărită în pat, în vreme ce prin minte îi alergau tot felul de idei despre cum o să iasă din cameră și o să coboare la parter. Citise îndeajuns de multe cărți,

încât să știe că o casă are mai mult de un etaj și se imaginează furișându-se prin pod, găsind o scară, croindu-și drum în josul conacului Blackwood și ieșind pe ușa din față. Se vedea stând cu picioarele goale pe pământ, inspirând adânc și, pentru prima oară în viață, simțind alte mirosuri decât cele de lemn vechi, pânze de păianjen și praf Cald.

În timpul vizitelor săptămânale pe care i le făcea tati, unul dintre jocurile ei favorite era să ghicească aromele de pe hainele lui. Câteodată el mirosea a cai și a fân, câteodată a fum și a cremă de ghete, câteodată a pâine coaptă sau a... cum îi zicea el chestiei aleia care, căcă, ar fi trebuit să fie un amestec de lămâi și cedru? Apă de colonie? Orice ar fi fost, mirosea bine.

Tati îi povestise despre lumea de afară, iar Lilly citise despre ea în cărți, însă habar n-avea cum e să simți iarba între degetele de la picioare sau scoarța de copac în mână. Știa cum miros florile, fiindcă tati îi aducea câte un buchet în fiecare primăvară, dar voia să se plimbe pe un câmp de narcise și păpădii, să simtă țărâna și roua sub tălpile goale. Voia să audă cântecul păsărilor și adierea vântului. Voia să simtă briza și mânăjerea soarelui. Citise tot ce-i picase în mână despre plante și animale, aşa că ar fi putut să le numească pe toate, dacă i s-ar fi dat ocazia. Dar, în afară de Abby și de șoareci pe care-i zărea alergând iarna pe lângă plintă, nu văzuse niciodată un animal adevărat de aproape.

Celălalt joc preferat al ei era să aleagă un loc din carte cu hărți și să citească tot ce putea despre el, apoi, înainte de a adormi, să plănuiască o călătorie până acolo, hotărând ce ar face și ce ar vedea când ar ajunge la destinație. Cel mai mult îi plăcea Africa, unde se vedea

alergând laolaltă cu leii, elefanții și girafele. Uneori își închipuia cum ar fi să spargă geamul lucarnei, să se cătere pe acoperiș, să coboare pe laterală casei și să se furișeze în grajd, ca să admire caii. Căci, din tot ce văzuse și citise, aceștia erau, fără niciun dubiu, animalele ei favorite. În afara de pisici, bineînțeles. Nu doar că erau puternici și frumoși, dar trăgeau căruțe, sănii și pluguri. Se lăsau călăriți de oameni și știau să-și găsească drumul spre casă, dacă se rătăceau. Tânacul îi spusese că fereastra podului e prea îndepărtată ca să poată deosebi caii de la conacul Blackwood, așa că Lilly îi botezase cu nume inventate de ea: *Gypsy, Eagle, Cinnamon, Magic, Chester, Samantha, Molly și Candy*. Ce mult i-ar fi plăcut să se apropie de ei, să le atingă coamele și să străbată câmpurile pe spinările lor! Măcar de n-ar fi fost prostiile alea de gratii răsucite din fața geamului, despre care mama spunea că sunt puse pentru binele ei. Pe urmă, își amintea de avertismentele mamei și, la fel de iute cum apăreau, visurile ei se transformau în coșmaruri.

— Gratiile sunt acolo ca să te apere, zicea mama. Dacă ar intra cineva, s-ar speria de tine și ar încerca să-ți facă rău.

Când Lilly întreba de ce s-ar teme cineva de ea, mama îi răspundea: „pentru că ești un monstru, o spurcăciune”. Lilly nu știa ce era aceea o spurcăciune, dar părea ceva rău. Umerii i se pleoșteau și ofta în liniștea din camera ei. Ea nu avea să meargă la circ. Nici acum, nici altădată. Și nici nu avea să iasă vreodată din pod. Nu avea să cunoască lumea decât prin cărțile ei. Tati îi zisese că lumea de afară nu e aşa minunată cum crede ea și că ar trebui să se bucure, fiindcă doarme într-un pat cald și are ce mâncă. Mulți oameni n-au casă ori slujbă, așa că

trebuie să stea la coadă pentru pâine și supă. Îi spusese o poveste despre bănci, bani și un fel de prăbușire, dar ea nu pricepuse o iota. Și, oricum, n-o făcuse să se simtă mai bine.

Fetița o strânse pe Abby în brațe și se așeză pe patul ei de fier, ascuns într-un ungher tapetat, sub un tavan boltit. Veioza arunca umbre lungi pe podeaua din lemn, ceea ce însemna că în curând avea să se întunece, deci era vremea să stingă lumina. Nu voia să uite iar și s-o facă pe mama să-i dea o nouă lecție. Femeia o avertizase de sute de ori că, dacă cineva ar vedea lumina aprinsă și ar găsi-o acolo, sus, ar lua-o, iar Lilly nu și-ar mai vedea niciodată părinții ori pisica. Dar săptămâna trecută, într-o seară, copila începuse o carte nouă și uitase.

Micuța o puse pe Abby pe pat și își studie cicatricele de pe degete. Tati avusese dreptate, loțiunea o făcuse să se simtă mai bine. Dar, of, cum o mai arsese flacăra de la felinarul mamei!

— Bătaia e ruptă din rai, zicea mama.

Lilly ar fi vrut să-o întrebe dacă în Biblie scria ceva despre faptul că focul ar fi rupt din rai, dar nu îndrăznea. Ea ar fi trebuit să știe tot ce scria în Biblie.

— Mă întreb ce ar face mama dacă ar afla că am citit cărțile de la tati în locul Bibliei ăleia vechi și plăticoase? O întrebă ea pe Abby.

Pisica își frecă față de brațul lui Lilly, apoi se făcu ghem și adormi la loc. Fetița luă Biblia de pe noptieră (nu îndrăznea să-l lase altundeva), mută semnul de carte câteva pagini mai încolo, apoi o puse la loc. Mama urma să verifice cât a citit în săptămâna aceea, iar dacă semnul de carte ar fi rămas neclintit, Lilly ar fi avut mari necazuri. După spusele mamei, pentru o viață fericită,

nu-i trebuiau decât Sfânta Scriptură și crucifixul agățat pe perete, deasupra patului.

Toate celelalte lucruri din cameră erau de la tati: masa de răchită, pregătită pentru servirea ceaiului, cu un șervețel de dantelă, o tavă de argint și ceșcuțele din portelan. Balansoarul asortat și Ursulețul care stătea pe taburetul albastru, capitonat, de lângă șifonierul ei. Căsuța de jucărie, plină cu piese de mobilier în miniatură și cu păpuși ce-și țineau spatele drept. Animalele domestice în miniatură însirate pe un raft, deasupra bibliotecii, toate întoarse cu față în aceeași direcție, ca și cum ar fi fost gata să se pună pe cântat. Într-un landou de copil din răchită, se aflau trei păpuși de portelan, îmbrăcate în rochii din dantelă, iar una putea să închidă și să deschidă ochii. Și, desigur, biblioteca plină cu cărți. Pentru o vreme, i se păruse că tati i-ar dărui orice. Până când citise *Albă ca Zăpada* și ceruse o oglindă.

Câteodată, în toiul nopții, când era sigură că toți dormeau, iar la fereastră nu se vedea decât bezna, Lilly aprindea lumina și își studia imaginea oglindită în geam. Nu vedea decât o fantomatică mască încețoșată, care se uita la ea, în timp ce grătile metalice de afară i se încolăceau pe piele ca niște șerpi. Își privea cu atenție reflexia albă, atingându-și fruntea, nasul și obrajii, încercând să descopere vreo excrescență ori vreo parte lipsă, însă nu găsea nicio umflătură sau scobitură. Când îl întrebăse pe tati ce e în neregulă cu ea, acesta îi spuse că el o consideră frumoasă și asta e tot ce contează. Dar ochii lui arătaseră într-un fel ciudat când zisese asta, iar Lilly îl bănuise că minte. Dacă l-ar fi prins mama, ar fi avut mari necazuri, deoarece mama spunea că minciuna e un păcat.

Bine că Lilly nu avea să-l pârască niciodată pe tati. El fusese cel care o învățase să scrie, să citească, să adune și să scadă. El îi împodobise peretii camerei cu tapetul plin de trandafiri și el îi aducea rochii ori încălțări noi, atunci când cele vechi îi rămâneau mici. El îi aducea mâncare pentru Abby și o lăsa pe Lilly în cealaltă parte a podului, să se plimbe și să se întindă. Odată, îi adusese chiar și un patefon uzat și încercase să-o învețe charleston și tango, dar fetița obosise prea tare, aşa că fuseseră nevoiți să se opreasă. Muzica îi plăcuse enorm lui Lilly, care-l implorase să lase patefonul la ea în cameră. Dar tăticul îl dusese înapoi jos, fiindcă mama să-ar fi înfuriat dacă l-ar fi găsit acolo.

Mama îi aducea alimente și lucruri strict necesare, nu cadouri. Intra în fiecare dimineață (atunci când nu uita) cu o tavă pe care se aflau pâine prăjită, lapte, ouă, sandvișuri, mere și fursecuri, ce urmau să fie mâncate până la sfârșitul zilei. Îi mai aducea lui Lilly săpun și prosoape curate, amintindu-i să se roage înainte de fiecare masă. Seară de seară, stătea lângă ușă, cu o legătură de chei în mână, și aștepta ca fetița să îngenuncheze lângă pat, pentru a-L ruga pe Dumnezeu să-i ierte păcatele și pentru a-I mulțumi că i-a dăruit o mamă care o îngrijește aşa de bine. Altfel, femeia nu venea niciodată la ea în cameră doar ca să stea de vorbă sau ca să se distreze. Nu-i spunea niciodată „te iubesc“, aşa cum făcea tati. Lilly nu avea să uite niciodată ziua în care împlinise șapte ani. Atunci, părintii ei se certaseră în fața ușii.

— O răsfeti cu toate cadourile alea, spunea mama. E un păcat să-i dai atât de multe.

— Dar nu fac niciun rău nimănui, a zis tata.

— Totuși, trebuie să încetăm cu cheltuielile.

— Cărțile nu sunt atât de scumpe.

— Poate că nu, dar dacă începe să pună întrebări? Dacă vrea să coboare la parter sau să iasă afară? O să-o refuzi?

La început, tati n-a răspuns, iar lui Lilly i-a crescut inima. Poate că el avea să-o ducă până la urmă afară. Apoi, bărbatul și-a dresat vocea și a spus:

— Și ce altceva ar putea să facă acolo, înăuntru? Putem măcar să încercăm să-i oferim o aniversare normală. Nu-i vina ei că...

Mama a scos un sunet de uimire.

— Nu-i vina ei? Atunci a cui? A mea?

— Nu asta voi am să zic, a replicat tati. Nu e vina nimănului. Uneori, asemenea lucruri se întâmplă pur și simplu.

— Ei bine, dacă m-am fi ascultat de la bun început, n-am fi...

Mama a scos un zgomot ciudat, ca și cum vorbele își arăta opriț în gât.

— Rămâne fiica noastră, Cora. Cu excepția acelui singur lucru, e perfect normală.

— Nu e nimic normal la chestia aia din spatele ușii, a spus mama și vocea își aflată.

— Nu-i adevărat! a intervenit tati. Am vorbit cu doctorul Hillman și el a spus că...

— Oh, Dumnezeule mare... zi-mi că n-am făcut aşa ceva! Cum ai putut să mă trădezi în halul asta?

Mama deja plângea.

— Gata, gata, scumpă. N-am spus nimănului. Doar l-am întrebat pe doctorul Hillman dacă a mai văzut vreodată...

Hohotele mamei i-au acoperit cuvintele, iar pașii ei au străbătut în grabă podul.

— Scumpă, stai! a strigat tati.

A doua zi, Lilly înceta să se mai roage înaintea fiecărei mese, dar fără a-i zice mamei. Și, de atunci, fusese neascultătoare față de poruncile mamei în sute de feluri mărunte. Mama îi spuse că e un păcat să-și privească propriul trup și o pusese să închidă ochii în timpul băilor săptămânaile, asta până când Lilly crescuse îndeajuns, încât să se spele singură. Acum, când făcea baie, fetița își privea mâinile și picioarele de culoarea laptelui, examinându-și bustul subțire și alb, cu sfârcurile rozalii. După aceea o apuca rușinea, dar intenția ei nu era să fie rea. Voia doar să afle ce făcea din ea un monstru. Nu știa sigur decât că arăta altfel decât părintii ei. Mama avea părul blond, cărlionțat, și pielea trandafirie. Tati era brunet, cu mustață neagră și față arsă de soare. Lilly, însă, avea pielea albă ca zăpada, iar părul ei lung și drept era fin precum pânza de păianjen. Ai fi zis că Dumnezeu uitase să-i dea o culoare. Oare asta o făcea să fie un monstru? Sau altceva?

Sperând că a doua zi avea să poată vedea mai bine circul, Lilly se schimbă în cămașă de noapte, se băgă în pat și stinse lumina. Apoi își dădu seama că mama nu urcase pentru a se asigura că-și spune rugăciunile. Fetița se cubări lângă Abby și o strânse la piept.

— Probabil e la circ, spuse ea, închizând ochii.

În noaptea următoare, după ce Lilly văzuse pentru prima oară circul de la fereastra camerei sale, zângănitul unei chei în broască o făcu să se trezească speriată. Se ridică în fund și întinse mâna spre veioza de pe noptieră, dar se opri cu degetele pe întrerupător. Era în toiul nopții, iar dacă mama ar fi văzut lumina, asta ar fi însemnat mari necazuri. Poate mama descoperise că, în loc să-și facă ordine prin cameră și să citească din Biblie, Lilly își